C/2025/2956

16.6.2025

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Partnerstwo strategiczne UE–Indie

(opinia z inicjatywy własnej)

(C/2025/2956)

Sprawozdawca: **Aurel Laurențiu PLOSCEANU**

Doradczynie i doradcy	Maria GAVOUNELI (z ramienia sprawozdawcy, Grupa I)
Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	18.1.2024
Podstawa prawna	Art. 52 ust. 2 regulaminu wewnętrznego
	Opinia z inicjatywy własnej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Stosunków Zewnętrznych
Data przyjęcia przez sekcję	10.3.2025
Data przyjęcia na sesji plenarnej	26.3.2025
Sesja plenarna nr	595
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	180/1/1

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES wzywa Komisję Europejską do konsekwentnych działań na rzecz wzmocnienia partnerstwa strategicznego z Indiami, które są największą formalną demokracją na świecie, i do zaproponowania nowego ambitnego planu działania dostosowanego do obecnych uwarunkowań politycznych i strategicznych.

1.2. Komitet zwraca się do Komisji Europejskiej o pilne zintensyfikowanie negocjacji z Indiami w sprawie umowy o wolnym handlu, tak aby kraj ten stał się preferencyjnym partnerem Unii Europejskiej w kontekście strategicznym.

1.3) EKES opowiada się za dalszym rozwinięciem współpracy między UE a Indiami we wszystkich dziedzinach, przy dalszym propagowaniu sprawiedliwego i opartego na zasadach handlu międzynarodowego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, w oparciu o wspólną historię i wartości naszych starożytnych cywilizacji oraz z uwzględnieniem współczesnych realiów.

1.4. Komitet zaleca zacieśnienie współpracy między UE i jej państwami członkowskimi a Indiami w ramach dwustronnych i wielostronnych projektów dotyczących infrastruktury, budowy – zwłaszcza portów głębokowodnych i lotnisk – oraz połączeń energetycznych.

1.5. EKES opowiada się za dalszym pogłębianiem współpracy między UE i jej państwami członkowskimi a Indiami w zakresie obronności i bezpieczeństwa, zwłaszcza w sektorze badań i rozwoju oraz innowacji, z uwzględnieniem wspólnych projektów kosmicznych i projektów podwójnego zastosowania, zwracając szczególną uwagę na wkład małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

1.6. Komitet zaleca zacieśnienie współpracy między UE i jej państwami członkowskimi a Indiami w zakresie wspólnych projektów dotyczących bezpieczeństwa morskiego, zwłaszcza w zachodniej części Oceanu Indyjskiego i na szlakach żeglugowych przez ten obszar.

1.7. EKES zaleca dalsze rozszerzanie wymiany kulturowej między UE i jej państwami członkowskimi a Indiami, w szczególności poprzez współpracę uniwersytecką i wymiany studentów, a także wymiany między pracownikami dydaktycznymi i naukowymi.

1.8. Komitet zaleca rozszerzenie współpracy z Indiami w ramach korytarza gospodarczego Indie – Bliski Wschód – Europa (IMEC). W tym celu EKES przygotuje kompleksową opinię w sprawie projektu IMEC i jego perspektyw w najbliższej przyszłości.

1.9. Nowe partnerstwo między UE a Indiami musi przyczynić się do ratyfikacji i wdrożenia podstawowych konwencji MOP oraz do stopniowego ograniczania nieformalności na rynku pracy. Komitet wzywa zatem Radę UE, Komisję Europejską i państwa członkowskie UE do pilnego włączenia zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, w tym partnerów społecznych, w proces negocjacji za pośrednictwem stałej struktury doradczej ([1]). Ponadto umowa o wolnym handlu musi zawierać ambitny rozdział dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju (TSD) ze strukturalnym monitorowaniem i rolą doradczą dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym partnerów społecznych, po obu stronach ([2]).

1.10. Komitet wzywa Radę Europejską, Komisję Europejską i państwa członkowskie UE do ewentualnego ponownego uruchomienia Okrągłego Stołu UE–Indie EKES-u z udziałem społeczeństwa obywatelskiego.

1.11. EKES z zadowoleniem przyjmuje zbliżający się szczyt UE–Indie, w ramach którego odbędzie się również szczyt młodzieżowy. W związku z tym Komitet mógłby wnieść w tej dziedzinie odpowiedni wkład.

2. **Uwagi ogólne**

2.1. *Dwustronne stosunki i partnerstwo UE–Indie*

2.1.1. Liczące 1,4 mld mieszkańców Indie są krajem o największej liczbie ludności na świecie. Bank Światowy oczekuje, że do 2030 r. Indie wyprzedzą Japonię i Niemcy i staną się trzecią co do wielkości gospodarką na świecie. Izba Handlowo-Przemysłowa Indii oczekuje, że Indie staną się czwartą co do wielkości gospodarką światową do 2026 r. i wyprzedzą Japonię, przy czym prognozuje się, że stopa wzrostu PKB wyniesie 6,8 % w 2024 r. i 7,7 % w 2026 r.

2.1.2. Jako dwie największe na świecie demokracje Unia Europejska i Indie angażują się wspólnie na rzecz opartego na zasadach porządku światowego, skutecznego multilateralizmu i zrównoważonego rozwoju. W 2004 r. Indie zostały wskazane jako jeden ze strategicznych partnerów UE. Ponadto kraj ten nawiązał partnerstwa strategiczne z takimi państwami członkowskimi UE jak Niemcy, Francja i Grecja, a jednocześnie dąży do dalszego rozszerzania współpracy dwustronnej i dialogu strategicznego.

2.1.3. W **2022 r.** obchodzono **60. rocznicę dwustronnych stosunków UE–Indie**. Wskazano przy tym na kilka kluczowych osiągnięć:

— W 2023 r. UE była największym partnerem handlowym Indii – odpowiadała za handel towarami o wartości 124 mld EUR, czyli 12,2 % całkowitego handlu Indii (w porównaniu z 10,8 % w przypadku USA i 10,5 % w przypadku Chin).

— Bezpośrednie inwestycje zagraniczne UE w Indiach wyniosły 108,3 mld EUR w 2023 r. (w porównaniu z 82,3 mld EUR w 2019 r.).

— UE jest drugim co do wielkości odbiorcą eksportu z Indii, który wynosi 17,5 % całkowitego wywozu (w porównaniu z 16,7 % w przypadku Stanów Zjednoczonych i 3,7 % w przypadku Chin).

— W ostatnim dziesięcioleciu handel towarami między UE a Indiami wzrósł o prawie 90 %, podczas gdy handel usługami sięgnął w 2023 r. 50,8 mld EUR (w porównaniu z 30 mld EUR w 2020 r.).

— 6 000 unijnych przedsiębiorstw prowadzących działalność w Indiach stworzyło 1,7 mln bezpośrednich miejsc pracy i dodatkowe 5 mln pośrednich miejsc pracy.

— Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) zainwestował ponad 3 mld EUR w projekty w zakresie infrastruktury, energii i klimatu w Indiach.

([1]) Dz.U. C 290 z 29.7.2022, s. 11.
([2]) Dz.U. C 140 z 21.4.2023, s. 69.

2.1.4. Współpraca między UE a Indiami w latach 2020–2025 jest prowadzona w ramach **planu działania dotyczącego partnerstwa strategicznego UE-Indie** ([3]), **unijnej strategii współpracy w regionie Indo-Pacyfiku** ([4]) oraz **strategii Global Gateway** ([5]).

2.1.5. **Stosunki parlamentarne:** Delegacja posłanek i posłów do PE odwiedziła Indie w dniach 18–20 grudnia 2023 r. w ramach 15. posiedzenia międzyparlamentarnego. Członkinie i członkowie **Komisji Handlu Międzynarodowego (INTA) PE** omawiali w dniach 19–20 marca 2025 r. stan relacji UE–Indie po **wizycie w Indiach w dniach 24–26 lutego 2025 r.** w celu lepszego zrozumienia podejścia Indii do obecnych negocjacji handlowych.

2.2. *Kontekst: polityka zagraniczna Indii*

2.2.1. **Stosunki między Indiami a Chinami**, które w 2020 r. pogorszyły się chwilowo w wyniku krwawego konfliktu na granicy, są dominującym czynnikiem w polityce zagranicznej i polityce bezpieczeństwa Indii oraz główną siłą napędową w dążeniu do wielowymiarowego dostosowania. Przy okazji szczytu BRICS (październik 2024 r.) Indie i Chiny poczyniły ważny krok w kierunku normalizacji sytuacji na granicy, wyrażając zgodę na wznowienie (i) patroli wzdłuż linii faktycznej kontroli oraz (ii) rozmów między specjalnymi przedstawicielami na temat kwestii granicznej (zawieszonych od 2019 r.).

2.2.2. **Partnerstwo między Indiami a Rosją** jest kamieniem węgielnym bezpieczeństwa strategicznego Indii i ich polityki zagranicznej opartej na wielowymiarowym dostosowaniu. Premier Modi udał się do Rosji w lipcu 2024 r. na szczyt Indie-Rosja i spotkał się z prezydentem Władimirem Putinem na drugim spotkaniu dwustronnym w tymże roku zorganizowanym w następstwie niedawnego szczytu BRICS, który odbył się w Kazanie w dniach 23–24 października 2024 r. Wizyta Narendry Modiego w lipcu zbiegła się z atakiem na szpital dziecięcy w Ukrainie, który wywołał międzynarodowe potępienie. By utrzymać wyważone stanowisko, premier Modi odwiedził Kijów w sierpniu 2024 r., ale nie zobowiązał się do aktywniejszej roli w procesie pokojowym. Ponownie spotkał się z prezydentem Zełenskim na Szczycie Przyszłości ONZ 23 września 2024 r. W związku ze znacznymi dochodami ze sprzedaży ropy naftowej Rosja jest obecnie jeszcze bardziej skłonna do handlu z Indiami w celu zakupu i przywozu istotnych towarów, zwłaszcza produktów podwójnego zastosowania lub aplikacji do wykorzystania na polu walki.

2.2.3. **Stosunki Indie–USA:** Istnieje poczucie strategicznej ciągłości stosunków, które rozwijały się pod rządami ostatnich pięciu administracji USA. W związku z nowym rządem w Stanach Zjednoczonych nie wiadomo jeszcze, w jaki sposób będzie rozwijało się zobowiązanie do transferu technologii i do istniejących ustaleń z Indiami dotyczących bezpieczeństwa, ze względu na nałożenie wzajemnych ceł oraz wpływ ewentualnego złagodzenia napięć między Indiami a Chinami. Indie i Stany Zjednoczone wymieniły się organizacją **szczytu czterostronnego (QUAD)** w 2025 r., którego gospodarzem będą teraz Indie. Delhi stara się znaleźć delikatną równowagę w stosunkach z Chinami, z jednej strony akceptując zdecydowane stanowisko QUAD wobec asertywnego zachowania Chin w regionie Indo-Pacyfiku i na Morzu Południowochińskim oraz w odniesieniu do Tajwanu, a z drugiej unikając bezpośredniej konfrontacji w celu zapobieżenia dalszym napięciom granicznym.

3. **Stosunki UE–Indie**

3.1. *Historia partnerstwa strategicznego UE–Indie*

3.1.1. **Stosunki dwustronne między UE a Indiami sięgają początku lat 60. XX wieku**. Indie były jednym z pierwszych krajów, które nawiązały stosunki dyplomatyczne z Europejską Wspólnotą Gospodarczą w 1962 r. Wspólne oświadczenie polityczne podpisane w 1993 r., w połączeniu z **umową o współpracy między UE a Indiami podpisaną w 1994 r.**, otworzyło drogę do zacieśnienia stosunków dwustronnych.

3.1.2. **Pierwszy szczyt UE–Indie odbył się w Lizbonie w czerwcu 2000 r.**, a do tej pory odbyło się 16 szczytów. **Stosunki te przekształcono w „partnerstwo strategiczne"** podczas **5. szczytu** w Hadze w **2004 r**. W następstwie 6. szczytu zorganizowanego w Nowym Delhi przyjęto **wspólny plan działania** na rzecz strategicznego partnerstwa.

([3]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-india-strategic-partnership-roadmap-2025_en.
([4]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/joint-communication-indo-pacific_en.
([5]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021JC0030&qid=1653525883495.

3.1.3. Podczas **15. szczytu UE–Indie** zorganizowanego wirtualnie **w 2020 r.** przyjęto ambitny **plan działania do 2025 r.** ([6]) Liderki i liderzy postanowili zacieśnić strategiczne partnerstwo UE–Indie, oparte na wspólnych zasadach i wartościach takich jak demokracja, wolność, praworządność i przestrzeganie praw człowieka i mające na celu zapewnienie konkretnych korzyści mieszkańcom UE i Indii. Podpisano umowę o współpracy cywilnej w dziedzinie energii jądrowej oraz przedłużono na kolejny pięcioletni okres umowę o współpracy naukowo-technicznej. Obie strony wydały również „Wspólną deklarację w sprawie efektywnego gospodarowania zasobami i gospodarki o obiegu zamkniętym". Ponadto przyjęto wspólne deklaracje UE–Indie w celu zwiększenia wysiłków na rzecz łączności, efektywności wodnej i zasobooszczędności przy zastosowaniu podejścia opartego na gospodarce o obiegu zamkniętym.

3.1.4. **Z okazji pierwszej wizyty Ursuli von der Leyen w Indiach jako przewodniczącej Komisji Europejskiej, w kwietniu 2022 r**., utworzono **Radę UE–Indie ds. Handlu i Technologii (TTC)**, jako platformę koordynacyjną mającą na celu sprostanie najważniejszym wyzwaniom w zakresie handlu, zaufanej technologii i wyzwań dotyczących bezpieczeństwa. W maju 2023 r. odbyło w Brukseli **pierwsze posiedzenie ministerialne TTC**. Doroczne spotkanie za 2024 r. odbyło się 28 lutego 2025 r. podczas wizyty całej Komisji Europejskiej w Delhi. W listopadzie 2023 r. podpisano protokół ustaleń w sprawie półprzewodników, a Indie współprzewodniczyły szczytowi działania w sprawie sztucznej inteligencji 2025, wraz z Francją.

3.2. *Partnerstwo strategiczne UE–Indie*

3.2.1. W roku 2024 przypadła 20. rocznica **partnerstwa strategicznego UE–Indie**, które ostatnio nabrało tempa dzięki dążeniu Indii do stworzenia wielobiegunowego świata i zacieśnienia współpracy z UE. Szeroki zakres **działań dwustronnych**, ujęty w **planie działania do 2025 r., ulega dalszemu poszerzeniu**, a jego centralnymi zagadnieniami są współpraca w dziedzinie handlu, transformacja ekologiczna i cyfrowa, innowacyjność, łączność oraz bezpieczeństwo i obrona, a także współpraca kosmiczna. Niemniej bliskie partnerstwo UE z Indiami wiąże się z **wyzwaniami**, przede wszystkim w odniesieniu do protekcjonistycznych postaw Indii, ich długotrwałego partnerstwa z Rosją i kwestii praw człowieka.

3.2.2. Podczas spotkania w Delhi przewodnicząca Ursula von der Leyen i Komisja Europejska omówili **strategiczny program UE–Indie** i zobowiązali się do podniesienia tego partnerstwa na wyższy poziom, opierając się na 20-letnim strategicznym partnerstwie Indie-UE i ponad 30-letniej umowie o współpracy Indie–WE. Powtórzyli również swoje zobowiązanie do promowania wolnego, otwartego, pokojowego i prosperującego regionu Indo-Pacyfiku, opartego na prawie międzynarodowym i wzajemnym poszanowaniu suwerenności oraz pokojowym rozwiązywaniu sporów w oparciu o skuteczne instytucje regionalne. Indie przyjęły z zadowoleniem wyrażony przez UE zamiar przystąpienia do Inicjatywy Indo-Pacyficznej (IPOI).

3.2.3. Realizacja **strategii Global Gateway** przełożyła się już na znaczne wsparcie finansowe na rzecz rozwoju zielonych technologii, infrastruktury miejskiej i zaopatrzenia w wodę.

3.2.4. **Konektywność: Partnerstwo UE–Indie w zakresie konektywności** ([7]) zainicjowano podczas spotkania przywódczyń i przywódców UE i Indii, które odbyło się w **maju 2021 r.** Główne obszary to transport, technologie cyfrowe, sieci energetyczne oraz przepływ osób, towarów, usług, danych i kapitału. Przy okazji szczytu grupy G-20, który odbył się we wrześniu 2023 r. w Nowym Delhi, przywódczynie i przywódcy Indii, UE, Francji, Niemiec, Włoch, Arabii Saudyjskiej, Zjednoczonych Emiratów Arabskich i Stanów Zjednoczonych ogłosili protokół ustaleń, zobowiązując się do współpracy na rzecz opracowania nowego **korytarza gospodarczego Indie – Bliski Wschód – Europa (IMEC)**, który w rzeczy samej włącza partnerów z Bliskiego Wschodu i Azji Południowej do wspólnego porozumienia w sprawie architektury geoekonomicznej. Projekt składa się z dwóch korytarzy: jednego łączącego Europę z Zatoką Perską, a drugiego łączącego Zatokę z Indiami. Będzie to obejmować połączenia kolejowe, kable elektryczne i informatyczne oraz rurociągi do wywozu wodoru. Stworzy to również połączenia z Izraelem i Jordanią, chociaż państwa te nie podpisały umowy IMEC.

3.2.5. **Współpraca UE–Indie w zakresie zmiany klimatu** ewoluuje w szerszym kontekście wspólnych zobowiązań zawartych w umowach międzynarodowych, takich jak porozumienie paryskie z 2015 r. Jako że Indie są **trzecim na świecie krajem emitującym najwięcej CO_2**, zielona transformacja energetyczna Indii ma zasadnicze znaczenie dla całego globu. Ambicje Indii w zakresie energii ze źródeł odnawialnych wzrosły wykładniczo, a już w budżecie na 2023 r. duży nacisk kładzie się na produkcję zielonej energii. Węgiel pozostaje jednak głównym źródłem energii w tym kraju. Ponadto Indie będą odpowiadały za 25 % światowego wzrostu zapotrzebowania na energię w ciągu najbliższych kilku dziesięcioleci. Już obecnie są **trzecim co do wielkości importerem energii** na świecie, po Chinach i USA.

([6]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-india-strategic-partnership-roadmap-2025_en.
([7]) https://www.consilium.europa.eu/media/49522/eu-india_connectivity-factsheet_2021-05-final.pdf.

3.2.6. W 2016 r. UE i Indie ustanowiły partnerstwo na rzecz czystej energii i klimatu ([8]), które promuje dostęp do czystej energii i technologii przyjaznych dla klimatu oraz ich rozpowszechnianie, a także zachęca do badań nad innowacyjnymi rozwiązaniami i ich opracowywania. Obecne obszary współpracy obejmują działania w zakresie morskiej energii wiatrowej, dachowych paneli słonecznych i farm fotowoltaicznych, integrację energii ze źródeł odnawialnych i systemów magazynowania, inteligentne sieci, biopaliwa i efektywność energetyczną budynków.

3.3. *Umowa o wolnym handlu*

17 czerwca 2022 r. Unia Europejska wznowiła negocjacje z Indiami ([9]) w sprawie umowy o wolnym handlu, a także oddzielne negocjacje dotyczące umowy o ochronie inwestycji i umowy w sprawie oznaczeń geograficznych.

3.3.1. **Negocjacje w sprawie ochrony inwestycji** mają na celu zapewnienie inwestorom z obu stron przewidywalnego i bezpiecznego otoczenia inwestycyjnego poprzez zobowiązania dotyczące:

— niedyskryminacji,

— ochrony przed wywłaszczeniem bez odszkodowania oraz przed niesprawiedliwym traktowaniem inwestorów i ich inwestycji, przy jednoczesnym zachowaniu prawa do regulacji, a także

— przekazywanie zwrotów.

3.3.2. Dziesiąta runda negocjacji w sprawie umowy o wolnym handlu między UE a Indiami odbyła się **w Brukseli w dniach 10–14 marca 2025 r.** Rozmowy dotyczyły handlu, inwestycji i oznaczeń geograficznych.

4. **Sytuacja obecna i perspektywy na przyszłość**

4.1. *Aktualna sytuacja*

4.1.1. **22 listopada 2024 r.** Unia Europejska i Indie odbyły w Brukseli **5. posiedzenie przeglądowe partnerstwa strategicznego**. UE reprezentował Simon Mordue, zastępca sekretarza generalnego do spraw gospodarczych i globalnych z Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ), a Indie – sekretarz Tanmaya Lal z ministerstwa spraw zagranicznych.

4.1.2. 21 listopada 2024 r. zwołano również 10. konsultacje w sprawie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE–Indie oraz 10. posiedzenie panelu energetycznego.

4.1.3. Na spotkaniach oceniono pełen zakres współpracy dwustronnej między UE a Indiami oraz realizację szczegółowych zobowiązań określonych w dokumencie „Partnerstwo strategiczne UE–Indie: plan działania do 2025 r." ([10]). Dyskusje koncentrowały się również na przyszłych priorytetach w zakresie powiązań między UE i Indiami oraz na nowym impulsie w ich stosunkach. Przyjęto z zadowoleniem zobowiązanie przewodniczącej Ursuli von der Leyen wyrażone w wytycznych politycznych na lata 2024–2029 do opracowania nowego programu strategicznego UE–Indie.

4.1.4. Dyskusje koncentrowały się na szerokim zakresie tematów, w tym na bezpieczeństwie gospodarczym, transformacji ekologicznej, współpracy w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, **migracji**, mobilności, **partnerstwie UE–Indie w zakresie konektywności**, strategii **Global Gateway** i **IMEC**. Obie strony omówiły również dalszą współpracę w kwestiach związanych z innowacjami, nauką i technologią – w tym pozytywne zmiany mające miejsce w kontekście Rady UE–Indie ds. Handlu i Technologii (TTC) – oraz możliwości zacieśnienia kontaktów międzyludzkich w dziedzinie edukacji i badań naukowych.

([8]) https://www.cecp-eu.in/.
([9]) https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-and-india-kick-start-ambitious-trade-agenda-2022-06-17_en.
([10]) https://www.consilium.europa.eu/media/45026/eu-india-roadmap-2025.pdf.

4.1.5. Podsumowano również trwające negocjacje w sprawie **umowy o wolnym handlu**, umowy o ochronie inwestycji i umowy w sprawie oznaczeń geograficznych oraz potwierdzono znaczenie tych instrumentów. Z zadowoleniem przyjęto współpracę wielostronną i wyrażono uznanie dla regularnego dwustronnego dialogu na temat kwestii gospodarczych, w tym **odpornych łańcuchów dostaw** w kontekście TTC. Wszystkie te kwestie zostały omówione podczas **drugiego posiedzenia ministerialnego TTC w Nowym Delhi 28 lutego 2025 r.**

4.1.6. UE i Indie z zadowoleniem przyjęły partnerstwo w kwestiach globalnych, wzmocnioną współpracę w ramach systemu wielostronnego (w tym G-20) oraz kwestie humanitarne, w tym zarządzanie ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi w państwach trzecich. Jednoznacznie potępiły terroryzm i brutalny ekstremizm we wszystkich jego formach i przejawach, w tym ataki transgraniczne.

4.1.7. Obie strony podkreśliły znaczenie partnerstwa strategicznego między UE a Indiami w stawianiu czoła globalnym wyzwaniom, zwłaszcza w świetle ostatnich wydarzeń geopolitycznych. Potwierdzono wspólne zaangażowanie na rzecz promowania wolnego, otwartego, pokojowego i dostatniego regionu Indo-Pacyfiku sprzyjającego włączeniu społecznemu, a Indie z zadowoleniem przyjęły coraz większe zaangażowanie Unii Europejskiej w tym regionie.

4.1.8. Zarówno Indie, jak i UE są zaangażowane na rzecz sprawiedliwego i opartego na zasadach handlu międzynarodowego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Niemniej jednocześnie UE i Indie toczą spór w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) w związku z taryfami celnymi nałożonymi przez Indie na niektóre europejskie technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT). Zespół orzekający WTO stwierdził w 2023 r., że cła te są sprzeczne z zasadami WTO ([11]). Indie odwołały się od tego orzeczenia w grudniu 2023 r., chociaż Organ Apelacyjny jest blokowany od kilku lat. **28 listopada 2024 r.** Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje w tej sprawie z Indiami na forum WTO w celu rozstrzygnięcia sporu. Chociaż faza konsultacji WTO zakończyła się 10 lutego 2025 r., nie jest wiadome, czy UE podejmie odwetowe środki handlowe wobec Indii w ramach rozporządzenia w sprawie zgodności handlowej (UE) 2021/821 ([12]).

4.1.9. **8 stycznia 2025 r. w Nowym Delhi odbyło się 11. posiedzenie w ramach dialogu dotyczącego praw człowieka**, podczas którego potwierdzono podzielane przez obie strony zasady dotyczące demokracji, wolności i praworządności. Omówiono szeroki zakres tematów, w tym prawa obywatelskie i polityczne, prawa społeczne i gospodarcze oraz wolność wypowiedzi, zarówno w internecie, jak i poza nim. Konkretne obszary zainteresowania obejmowały równość płci, prawa osób LGBTQI+, prawa dzieci, wzmocnienie pozycji kobiet, eliminację wszelkich form dyskryminacji oraz wolność religii i przekonań, jak również zapewnienie wolności zgromadzeń i zrzeszania się. Obie strony zgodziły się co do znaczenia ochrony niezależności i różnorodności organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz ochrony dziennikarek i dziennikarzy i innych zainteresowanych stron. Ustosunkowano się także do innych obaw, takich jak technologia i prawa człowieka, prawa migrantów oraz rola przedsiębiorstw w przestrzeganiu praw człowieka, z uwzględnieniem łańcuchów wartości i wzmocnionych obowiązków w zakresie należytej staranności na mocy dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju.

4.2. *Zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w prace dotyczące Indii*

4.2.1. Decyzja o utworzeniu okrągłego stołu UE–Indie została podjęta na posiedzeniu ministerialnym obu stron w Helsinkach w grudniu 1999 r., a następnie zatwierdzona na pierwszym szczycie UE–Indie w Lizbonie w czerwcu 2000 r.

4.2.2. Obrady okrągłego stołu objęły 30 przedstawicieli indyjskiego i europejskiego społeczeństwa obywatelskiego (po 15 z każdej ze stron). Utworzono go jako stałe forum dyskusji i dialogu na szczeblu społeczeństwa obywatelskiego na temat wszystkich zagadnień związanych ze stosunkami UE–Indie. Podejście jest znacznie szersze i mniej formalne niż na szczeblu oficjalnym. Okrągły stół zorganizowano 12 razy, po raz ostatni w 2008 r., a wnioski z posiedzeń przybrały formę zaleceń, które mają zostać uwzględnione podczas szczytów UE–Indie. Jednak z biegiem lat dialog stał się mniej skuteczny ze względu na różne pochodzenie uczestników i charakter reprezentowanych przez nich podmiotów, a posiedzenia okrągłego stołu zakończyły się.

([11]) https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds582_e.htm.
([12]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

4.2.3. Po spotkaniu 15 października 2024 r. z Saurabhem Kumarem, ambasadorem Indii w Belgii i Luksemburgu, przewodniczący Sekcji REX i sprawozdawca tej opinii uzyskali pozytywną odpowiedź co do pomysłu wzbudzenia wśród społeczeństwa obywatelskiego Indii zainteresowania ewentualną reaktywacją Okrągłego Stołu UE–Indie. Nowe partnerstwo między UE a Indiami musi przyczynić się do ratyfikacji i wdrożenia podstawowych konwencji MOP oraz do stopniowego ograniczania nieformalności na rynku pracy. W każdym razie zorganizowane społeczeństwo obywatelskie w Indiach i UE musi być strukturalnie zaangażowane w negocjacje umowy o wolnym handlu. Ostatecznie umowa o wolnym handlu musi zawierać ambitny rozdział o handlu i zrównoważonym rozwoju dotyczący praw pracowniczych oraz ochrony klimatu i środowiska, wraz ze strukturalnym monitorowaniem i rolą doradczą organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym partnerów społecznych, po obu stronach.

Bruksela, dnia 26 marca 2025 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Oliver RÖPKE